

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

голова Приймальної комісії

_____ проф. І.Є. Цепенда

27 лютого 2019 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування з
Теорії та практики сучасних міжнародних відносин
для зарахування на навчання за ступенем магістра за спеціальністю
291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
на основі ступеня бакалавра при прийомі на навчання у 2019 році

Розглянуто та схвалено

на засіданні Приймальної комісії

ДВНЗ “Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника”

Протокол № 3 від 27 лютого 2019 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з “Теорії та практики сучасних міжнародних” є перевірка знань і відбір абітурієнтів для зарахування на навчання за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” при прийомі на навчання на основі ступеня бакалавра до ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” у 2019 році.

Програма містить основні питання з дисциплін: “Переговорний процес у міжнародній практиці”, “Зовнішня політика України”, “Зовнішня політика країн Азії, Африки та Латинської Америки”, “Дипломатична і консульська служба”, “Дипломатичний протокол та етикет”, “Міжнародні конфлікти”, “Міжнародна інформація”, “Міжнародні організації”, “Теорія міжнародних відносин”, “Основи та сучасні тенденції світової політики”, “Зовнішня політика країн Північної Америки” та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел для підготовки до вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

“Переговорний процес у міжнародній практиці”

1. Сутність понять “переговори” та “міжнародні переговори”. Зростання ролі переговорного процесу у міжнародних відносинах.
2. Перші дослідження міжнародних переговорів.
3. Характерні риси міжнародних переговорів.
4. Особливості міжнародних переговорів на сучасному етапі.
5. Суб’єкти міжнародних відносин та міжнародних переговорів.
6. Класифікація переговорів.
7. Функції переговорів.
8. Організаційна підготовка до переговорів.
9. Теоретична (змістова) підготовка до переговорів.
10. Переговорна команда.
11. Характерні риси переговорника.
12. Посередництво в переговорах.
13. Поділ переговорів в залежності від стратегій.
14. Стратегія (позиційного) торгу (м’яка та жорстка).
15. Стратегія спільного з партнером пошуку шляху вирішення проблеми (ведення переговорів на основі інтересів).
16. Тактичні прийоми, які характерні для стратегії торгу.
17. Тактичні прийоми, які притаманні стратегії спільного з партнером пошуку взаємоприйняттого рішення.
18. Тактичні прийоми, які можуть використовуватися за будь-якої стратегії.
19. Загальна характеристика західних переговорних стилів.
20. Американський національний стиль ведення переговорів.
21. Англійський національний стиль ведення переговорів.
22. Німецький національний стиль ведення переговорів.
23. Французький національний стиль ведення переговорів.

24. Італійський та іспанський національні стилі переговорів.
25. Китайський національний стиль ведення переговорів.
26. Японський національний стиль ведення переговорів.
27. Російський національний стиль ведення переговорів.
28. Індійський національний стиль ведення переговорів.
29. Арабський національний стиль ведення переговорів.
30. Корейський національний стиль ведення переговорів.
31. Основи стратагемного мислення на переговорах.
32. Стратагеми успіху.
33. Стратагеми при рівновазі сил.
34. Стратагеми наступу.
35. Стратагеми на багатосторонніх переговорах.
36. Стратагеми спільних дій з третьою стороною.
37. Стратагеми при слабкій позиції.
38. Засади невербальної комунікації. На що слід звертати основну увагу.
39. Поведінка при зустрічі. Відстань між співрозмовниками під час розмови.
40. Мова тіла в ході дискусії.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексеев И. С. Искусство дипломатии: не победить, а убедить / И. С. Алексеев. – М., 2007.
2. Белланже Л. Переговоры. 5-е изд. (Пер. с франц., под ред. И. В. Андреевой) / Л. Белланже. – СПб., 2002.
3. Василенко И. А. Политические переговоры: учебное пособие / И.А.Василенко. – М., 2006.
4. Вильям Мастенбурк. Переговоры / Вильям Мастенбурк. – Калуга, 1993.
5. Власова М. Г. Сравнительный анализ типов международных переговоров: автореферат дис. кандидата политических наук : 23.00.04 / М. Г.Власова. – М., 1998.
6. Головаха Е. И., Панина Н. В. Психология человеческого взаимопонимания / Е. И. Головаха, Н. В. Панина. – К., 1989.
7. Загорский А., Лебедева М. Теория и методология анализа международных переговоров / А. Загорский, М. Лебедева. – М., 1989.
8. Искусство дипломатических переговоров // Международная жизнь. – 1989. – № 8. – С. 129-139.
9. Израэлян В. Л. Дипломаты лицом к лицу / В. Л. Израэлян. – М., 1990.
10. Израэлян В. Л., Лебедева М. М. Переговоры – искусство для всех / В. Л. Израэлян, М. М. Лебедева // Международная жизнь. – 1991. – № 11. – С. 48-55.
11. Израэлян В. Л. Технология двусторонних и многосторонних дипломатических переговоров. – М., 1988.
12. Кальер Ф. О способах ведения переговоров с государями. – М., 1999.
13. Каррас Ч. Л. Искусство ведения переговоров / Ч. Л. Каррас. – М., 1997.
14. Корнелиус Х., Фэйер Ш. Выиграть может каждый. Как разрешать конфликты / Х. Корнелиус, Ш. Фэйер. – М.: Стрингер, 1992.
15. Кременюк В. А. Проблема переговоров в отношениях двух держав / В. А. Кременюк // США : экономика, политика, идеология. – 1991. – № 3. – С. 43-51.
16. Лебедева М. М. Вам предстоят переговоры / М. М. Лебедева. – М., 1993.
17. Лукашук И. И. Дипломатические переговоры и принимаемые на них акты / И. И. Лукашук. – М., 2004.
18. Лукашук И. И. Искусство деловых переговоров / И. И. Лукашук. – М., 2002.
19. Мастенбрук В. Переговоры / В. Мастенбрук. – Калуга, 1993.
20. Нариси з історії дипломатії України. – К., 2001.
21. Примуш М. В. Конфліктологія : Навч. посібник / М.В. Примуш. – К., 2006.
22. Пушмин Э. А. Посредничество в международном праве / Э. А. Пушмин. – М., 1989.
23. Орбан-Лембрик Л. Е. Психология управления: Посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К., 2003.

24. Саркисян Б. Победа на переговорах / Б. Саркисян. – СПб., 1998.
25. Селянинов О. П. Дипломатические беседы, их организация и проведение / О. П. Селянинов. – М., 1993.
26. Тихомирова С. Б., Постоловський С. Р. Конфліктологія та теорія переговорів / С. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. – Суми, 2008.
27. Трухачев В. И., Лякишева И. Н., Михайлова К. Ю. Международные деловые переговоры: учебное пособие / В. И. Трухачев, И. Н. Лякишева, К. Ю. Михайлова. – М., 2007.
28. Ф. де Кальер. О способах ведения переговоров с государями / Ф. де Кальер. – М., 2000.
29. Фишер Р., Эртель Д. Подготовка к переговорам / Р. Фишер, Д. Эртель. – М., 1996.
30. Фишер Роджер, Юри Уильям. Путь к согласию, или Переговоры без поражения / Роджер Фишер, Уильям Юри. – Львів, 2001.
31. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник / М. В. Цюрупа. – К., 2004.
32. Шеретов, С. Г. Ведение международных переговоров: Учебное пособие / С. Г. Шеретов. – Алматы, 2004.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ “Зовнішня політика України”

1. Понятійний апарат та періодизація зовнішньої політики України.
2. Зовнішньополітична діяльність перших київських князів.
3. Дипломатія Володимира Великого та Ярослава Мудрого.
4. Зовнішньополітична діяльність галицьких Ростиславовичів.
5. Дипломатія Романа Мстиславовича.
6. Галицько-Волинська держава у міжнародних відносинах за часів правління Данила Романовича.
7. Міжнародна діяльність наступників Данила Галицького.
8. Перші кроки козацтва в зовнішньополітичній сфері. Дмитро Вишневецький.
9. Українсько-польські стосунки в роки Національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького.
10. Російський напрямок дипломатії козацької держави за часів гетьманування Богдана Хмельницького.
11. Українські території у планах провідних держав Четвертного союзу.
12. Українські землі та країни Антанти.
13. Українсько-російські відносини в період Української центральної ради.
14. Відносини УНР з державами Антанти.
15. Україна й держави Четвертного Союзу. Брестський мир.
16. Стосунки гетьманського уряду з країнами Четвертного союзу.
17. Зміна зовнішньополітичної орієнтації П.Скоропадського на завершальному етапі гетьманування.
18. Формування зовнішньополітичної стратегії відновленої УНР.
19. Проблема дипломатичного визнання України на Паризькій мирній конференції.
20. Українсько-польська війна 1918 – 1919 рр. Окупація території ЗУНР.
21. Міжнародна діяльність уряду УСРР.
22. Зовнішньополітична діяльність еміграційних урядів УНР та ЗУНР.
23. Українські землі у політиці провідних світових держав (Франція, Великобританія) у міжвоєнний період.
24. “Українська карта” напередодні II світової війни у відносинах Німеччини та СРСР. Пакт Молотова-Ріббентропа.
25. Розширення повноважень уряду УРСР у зовнішньополітичній сфері на завершальному етапі II світової війни.

26. Українське питання на міжнародних конференціях в ході II світової війни. Участь делегації УРСР у заснуванні ООН.
27. Децентралістичні тенденції в СРСР та утворення незалежної української держави.
28. Утвердження України на міжнародній арені.
29. “Романтичний період” в українській зовнішній політиці.
30. Багатовекторна політика за часів президентства Л.Кучми.
31. Між Європейським Союзом (НАТО) та Російською Федерацією: еволюція зовнішньо-політичних пріоритетів офіційного Києва в період президентства В.Ющенко та В.Януковича.
32. Становлення та трансформація відносин між Україною та РФ в часи президентства Л.Кравчука та Л.Кучми.
33. Стагнація в українсько-російських відносинах у “помаранчевий” період.
34. Спроби нормалізації відносин між Україною та РФ у часи президентства Януковича.
35. Новий формат українсько-російських міждержавних відносин після Революції гідності.
36. Становлення відносин та поглиблення діалогу між Україною та ЄС.
37. Сучасний стан відносин ЄС – Україна.
38. Становлення українсько-американських відносин та міждержавні контакти в часи президентства Леоніда Кравчука.
39. Відносини України та США в часи багатовекторної політики Леоніда Кучми.
40. Українсько-американський міждержавний діалог від Помаранчевої революції до наших днів.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Васильєва-Чекаленко Л.Д. Україна в міжнародних відносинах (1944 – 1996 рр.): навч. посібник / Л.Д. Васильєва-Чекаленко. – К., 1998.
2. Дещинський Л.Є. Міжнародні відносини України: історія і сучасність. Ч. 1. : навч. посібник / Л.Є. Дещинський, А.В. Панюк. – Львів: Вид-во «Бескид Біт», 2002. – 224 с.
3. Дещинський Л.Є. Міжнародні відносини України: історія і сучасність: навч. посібник / Л.Є. Дещинський. – Львів, 2004.
4. Кордон, М.В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. посібник / Микола Володимирович Кордон. – 2-ге видання; Рек. МОН. – К., 2010.
5. Кучик О.С. Зовнішня політика України: навч. посіб. / О.С. Кучик, О.А. Заяць. – К., 2010.
6. Лендшел, М.О. Розширення та політика сусідства Європейського Союзу: навчально-методичний посібник та матеріали до курсу / Мирослава Олександрівна Лендшел. – Ужгород, 2008.
7. Нариси з історії дипломатії / під ред. В.А. Смоля. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2001.
8. Сардачук П.Д., Україна у двосторонніх міжнародних відносинах (кінець ХХ – початок ХХІ століть): навч.-довід. посібник / П.Д. Сардачук, О.П. Сагайдак. – К., 2005.
9. Табачник Д.В. Українська дипломатія: нариси історії (1917 – 1990 рр.): навч. посібник / Д.В. Табачник. – К., 2006.
10. Цветков Г.М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917 – 1945 рр.: навч. посібник / Г.М. Цветков. – К., 1997.
11. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України: підручник / Людмила Дмитрівна Чекаленко. – К., 2006.
12. Чекаленко, Л.Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник / Людмила Дмитрівна Чекаленко. – 2 вид. – К., 2011.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

“Зовнішня політика країн Азії, Африки та Латинської Америки”

1. Періодизація і конституційні основи зовнішньої політики КНР.
2. Роль і місце КНР в сучасних міжнародних відносинах.
3. Особливості відносин Японії з Радянським Союзом та країнами Далекого Сходу і Південно-Східної Азії.
4. Далекосхідна і південно-східноазійська політика Японії.
5. Відносини Японії з країнами СНД.
6. Еволюція і рушійні сили політики основних країн регіону в Кореї.
7. Позиції Пхеньяна і Сеула з питань об'єднання.
8. Боротьба народів Індокитаю за національну незалежність.
9. Тихоокеанська спільнота: проблеми формування і перспективи розвитку.
10. Глобальні проблеми в зовнішній політиці Індії.
11. Зовнішня політика Демократичної Республіки Афганістан.
12. Антитерористична операція в Афганістані та її наслідки.
13. Ірано-американські відносини.
14. Політика Ірану щодо країн СНД, України.
15. Туреччина і близькосхідні партнери.
16. Турецько-українські відносини.
17. Стан і перспективи врегулювання близькосхідної кризи і палестинської проблеми в сучасних умовах.
18. Гонка озброєнь в зоні Перської затоки у 80-і – 90-ті роки ХХ ст.
19. Перспективи конверсії в зоні Перської затоки.
20. Проблема вступу Туреччини до ЄС.
21. Місце Африки в сучасній системі міжнародних відносин. Діалоги “Південь-Північ” та “Південь-Північ”.
22. Політика європейських держав (Франції, Великобританії, Німеччини) та ЄС щодо Африканського континенту.
23. Політика США щодо Африки.
24. Загальні проблеми розвитку Африканського континенту.
25. Місце Африки в сучасних міжнародних відносинах.
26. Основні напрями та проблеми функціонування Африканського союзу.
27. Ініціатива NEPAD.
28. Інтеграційні структури Південної, Північної, Західної, Східної та Центральної Африки.
29. Проблеми і перспективи інтеграції в Африці.
30. Особливості конфліктів в Африці.
31. Організація Американських Держав.
32. Конфлікти у Латинській Америці.
33. Започаткування панамериканського економічного співробітництва. “Ініціатива для Америки” президента США Дж. Буша.
34. Утворення НАФТА та наслідки для панамериканського економічного співробітництва.
35. Особливості позицій окремих латиноамериканських країн щодо шляхів створення Панамериканської зони вільної торгівлі.
36. Особливості формування регіональних інтеграційних об'єднань у Латинській Америці.
37. Регіональне об'єднання МЕРКОСУР.
38. Політичні, економічні та історичні фактори формування латиноамериканської політики США.
39. Еволюція латиноамериканської політики США в 1990-х рр. на початку ХХІ ст.

40. Куба в політиці США в регіоні.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 р. до наших днів. – К., 1995.
2. История международных отношений. Основные этапы с древности до наших дней. – М., 2007.
3. Кальвокоресси П. Мировая политика после 1945 г. – М., 2000. – Кн. 1-2.
4. Мартиненко А., Мартиненко Б. Міжнародні відносини (1945 – 1975 рр.). – К., 2007.
5. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945 – 70-ті роки). – К., 1999.
6. Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1970 – 2000 рр. – К.: 2001.
7. Системная история международных отношений. – М., 2006. – Т.2.
8. Современные международные отношения. – М., 2001.
9. Українська дипломатична енциклопедія. В 2-х томах. – К., 2004.
10. Український дипломатичний словник. – Львів, 2011.
11. Библиотека по истории стран Азии и Африки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://orientbgu.narod.ru/bibliot.htm>
12. Питання до курсу “Історія країн Азії та Африки” [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://kimo.univ.kiev.ua/Asia.htm>
13. Рубель В.А. Нова історія Азії та Африки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://istfak-dnu.at.ua/forum/24-124-1>
14. Родригес А.М. История стран Азии и Африки в Новейшее время [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://istfak-dnu.at.ua/forum/24-123-1>
15. Розалиев Ю.Н. Новая и новейшая история стран Азии и Африки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://istfak-dnu.at.ua/forum/24-122-1>
16. Дацьшен В.Г. Новая история Китая [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://istfak-dnu.at.ua/forum/24-108-1>
17. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець 20 ст.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://eknigi.org/istorija/134875-novitnya-istoriya-krayin-aziyi-ta-afriki-1918.html>
18. Сергійчук І. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець ХХ ст.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/489244/>
19. Ю.Н.РОЗАЛИЕВ. НОВАЯ И НОВЕЙШАЯ ИСТОРИЯ СТРАН АЗИИ И АФРИКИ // <http://www.istmira.com/knigi-novoe-vremya/11/Novaya-i-noveyshaya-istoriya-stran-Azii-i-Afriki-.html>
20. Новейшая история стран Азии и Африки: ХХ век: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: В 3 ч. / Под ред. А.М. Род-Н72 ригеса. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – Ч. 2: 1945 – 2000. – 320 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.istmira.com/knigi-noveishee-vremya/11/Noveyshaya-istoriya-stran-Azii-i-Afriki--НН-vek--Ch--2.html>
21. Лекції з нової та новітньої історії країн Азії та Африки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://uadoc.zavantag.com/text/1423/index-1.html>

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

“Дипломатична і консульська служба”

1. Центральні органи зовнішніх зносин: конституційні та спеціалізовані, їх завдання і функції.
2. Закордонні органи внутрішніх зносин, їх види та особливості практичної діяльності.
3. Функції Міністерства закордонних справ, його структура, форми і методи роботи.
4. Призначення глави дипломатичного представництва. Поняття “агреман” та процедура його отримання.
5. Класи глав дипломатичних представництв та їх акредитація в державах перебування.
6. Персонал дипломатичного представництва. Дипломатичні ранги.

7. Завершення дипломатичної місії.
8. Планування роботи дипломатичних представництв.
9. Поняття “дипломатичний корпус”. Дуаєн – порядок та умови призначення і функції.
10. Міжнародні конвенції, що нормують дипломатичні імунітети і привілеї.
11. Імунітети дипломатичного представництва.
12. Привілеї дипломатичного представництва.
13. Організація служби дипкур’єрів в Україні.
14. Головні принципи та правила усного дипломатичного спілкування.
15. Основні форми дипломатичних контактів.
16. Дипломатичні візити. Оформлення записів бесід.
17. Візитні картки та їх застосування.
18. Основні види документів у сучасному дипломатичному листуванні.
19. Документи зовнішньополітичного та внутрішнього листування.
20. Основні вимоги до складання дипломатичних документів.
21. Визначення поняття “міжнародна організація”. Класифікація поділу міжнародних організацій.
22. Розвиток і кодифікація дипломатичного права міжнародних організацій.
23. Постійне представництво України при міжнародних та регіональних організаціях.
24. Делегації і спостерігачі держав в органах міжнародних організацій і на міжнародних конференціях.
25. Вимоги до дипперсоналу України в багатосторонніх відносинах.
26. Поняття спеціальних дипломатичних місій та їх класифікація.
27. Міжнародно-правові основи організації та діяльності спеціальних місій.
28. Привілеї та імунітети спеціальних місій.
29. Військова дипломатія.
30. Представники МВС при дипломатичному представництві.
31. Економічна дипломатія.
32. Торговельно-економічна місія у складі дипломатичного представництва.
33. Історія становлення і розвитку консульської служби.
34. Встановлення і припинення діяльності консульських зносин. Консульський патент. Екзекватура.
35. Персонал консульських установ і порядок його призначення.
36. Функції консульських установ і засоби їх здійснення.
37. Основні імунітети та привілеї консульських установ та їх працівників.
38. Загальні правила і методи ведення дипломатичних переговорів.
39. Ведення офіційних переговорів і протокольне забезпечення.
40. Міжнародно-правовий механізм проведення переговорів.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць. Вип. 39 (у двох частинах). Ч.1 – К., 2003.
2. Алексеев И.С. Искусство дипломатии: не победить, а убедить. – М., 2006.
3. Бабенко О.Г. Консульська служба України: підсумки першого десятиріччя// Науковий вісник Дипломатичної академії України. – Вип. 5. – К., 1998.
4. Белоколот О.Є. Удосконалення практики міждержавних відносин. Особливості дипломатичного протоколу в США// Наук. Вісник Дипломатичної Академії України. – Вип. 3. – К., 2000.
5. Білоусов М.М. Українська дипломатія: можливості, стан, перспективи// Науковий вісник Дипломатичної академії України. – Вип. 4. – К., 2000.
6. Блищенко И.П. Дипломатическое право. – М.,1990.

7. Блищенко И.П., Дурденевский В.Н. Дипломатическое и консульское право. – М., 1962.
8. Бобылев Г.В., Зубков Н.Г. Основы консульской службы. – М., 1986.
9. Борунков А.Ф. Дипломатический протокол в России и дипломатический этикет. – М., 1993.
10. Бруз В.С. Українська дипломатія в ООН// Науковий вісник Дипломатичної академії України. – Вип.1. – К., 1998.
11. Вуд Дж., Серре Ж. Дипломатический церемониал и протокол: Пер. с англ. Ю.П. Ключкина, В.В. Пастоева, Г.И. Фомина. – 2-е изд. – М., 2003.
12. Галиняк Б. Дипломатична служба// Дипломатична бібліотека українського визвольного руху. – Мюнхен, 1945 р., ч. 1.
13. Ганюшкин Б.В. Дипломатическое право международных организаций. – М., 1972.
14. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної і консульської служби. – К., 1998.
15. Гуменюк Б.І. Дипломатичні привілеї та імунітети// Політика і час. – 1997. – № 3.
16. Гуменюк Б.І. Систематизація основних видів документів сучасного дипломатичного листування// Політика і час. – 1997. – №4.
17. Гуменюк Б.І. Спеціальні місії як форма дипломатії// Політика і час. – 1997. – № 10.
18. Гуменюк Б.І. Структура та персонал дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус// Політика і час. – 1997. – № 7.
19. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба. – К., 2001.
20. Дипломатический словарь (в 3 томах). – М.,1984-86.
21. Демин Ю.Г. Статус дипломатических представительств и их персонал. – М., 1995.
22. Дипломатія сучасної України. – К., 1997.
23. Дипломатия иностранных государств: учебное пособие/ под. ред. Т.В. Зоной. – М., 2004.
24. Захарова Л.М., Коновалова А.А. Основы дипломатической и консульской службы: учебное пособие. – Минск, 2001.
25. Зленко А.М. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. – Київ-Харків, 2003.
26. Зонова Т.В. Современная модель дипломатии: истоки становления и перспективы развития. – М., 2003.
27. Зорин В.А. Основы дипломатической службы. – М., 1977.
28. Івченко О.Г. Дипломатія як чинник економічного розвитку держави// Науковий вісник Дипломатичної академії України. – Вип. 1. – 1998.
29. Кашлев Ю.Б. Внешняя политика и дипломатия XXI века в контексте информационных процессов// Науковий вісник Дипломатичної академії України. – К., 2004. – Вип. 10.
30. Киссинджер Г. Дипломатия. – М.,1997.
31. Колоколов Б.Л. Профессия Дипломат. – М., 1998.
32. Комерційна дипломатія: торговельна політика і право: навчальний посібник. – Львів, 2005.
33. Кулик О.П., Сардачук П.Д. Элементы дипломатического протокола і дипломатичної практики в історії України. – Львів, 2000.
34. Лапин Г.Э. Консульская служба. – М., 2002.
35. Метренко В.М. Основы консульского права. – М., 1986.
36. Нариси з історії української дипломатії/ О.І. Галенко, Є.Є. Камінський, М.В. Кірсенко та ні./ Під ред. В.А. Смолія. – К., 2001.
37. Некоторые вопросы протокольной практики. – М., 1997.
38. Плотникова О.В. Консульские отношения и консульское право. – М.,1998.
39. Подойма Д.Г. Дипломатичний захист громадян (до питання вивчення теми Комісії міжнародного права ООН)// Науковий вісник Дипломатичної академії України. – Вип. 3. – К., 2000.

41. Попов В.И. Современная дипломатия: теория и практика. – М., 2003.
42. Пухкало О.Г. Політико-правові засади сучасної української дипломатії // Науковий вісник-Дипломатичної академії України. – Вип.6. – К., 2002.
43. Репецький В.М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
44. Руденко Г.М. Україна дипломатична. – К., 1999.
45. Руденко Г.М. Основи дипломатичного протоколу. – К., 1996.
46. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. – 2-ге вид. – К., 2006.
47. Сардачук П.Д., Кулик О.П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи. – К., Україна. – 2001.
48. Сардачук П.Д., Кулик О.П. Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України. – Львів, 2000.
49. Сардачук П.Д., Сагайдак О.П. Україна у двосторонніх міжнародних відносинах. – К., 2006.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

“Дипломатичний протокол та етикет”

1. Суть понять “дипломатична служба” і “дипломатичний протокол”. Головні положення Віденської конвенції 1961 р. “Про дипломатичні зносини”. Положення від 16 липня 1993р. “Про дипломатичну службу в Україні”.
2. Дипломатичний протокол – політичний інструмент дипломатії. Суть та історичні етапи становлення дипломатичного протоколу.
3. Дипломатичний протокол: його основні риси і характеристики. Роль і значення дипломатичного протоколу в міжнародних відносинах.
4. Професія дипломата. Основні політичні та професійні вимоги до особистих якостей кадрів дипломатичної служби МЗС України. Необхідні риси дипломата: безмежний патріотизм, висока інтелігентність, глибокий професіоналізм. Класи і ранги дипломатичних працівників.
5. Шляхи підготовки дипломатичних працівників. Діяльність вищих спеціальних учбових закладів. Добір працівників різної фахової підготовки в учбових, наукових та інших закладах і установах.
6. Оформлення прийому на роботу в МЗС. Робота дипломата у відділах МЗС, з іноземними делегаціями та в складі делегації за кордоном.
7. Довготермінове відрядження дипломата для роботи за кордоном. Прибуття дипломата в країну перебування, його права і обов’язки. Основні функції і характер роботи дипломата в посольстві чи місії.
8. Питання дипломатичного етикету. Поведінка дипломата в урядових установах, громадських місцях і на вулиці. Одяг дипломата. Ордени і медалі. Протокольні подарунки. Користування транспортними засобами.
9. Родина дипломата. Матеріальне забезпечення сім’ї, житлово-побутові умови. Робота для дружини. Навчання дітей. Протокол для дружини дипломата.
10. Питання визнання держави в міжнародних відносинах. Визнання уряду де-факто і де-юре, встановлення дипломатичних відносин між державами.
11. Поняття “дипломатичне представництво”. Відкриття дипломатичного представництва за кордоном.
12. Добір кандидатури на посаду глави дипломатичного представництва. Запит агремана. Персона “грата” і персона “нон грата”.
13. Зміст вірчих грамот. Прибуття посла в країну і акредитування. Урочиста церемонія вручення послом вірчих грамот главі держави перебування.
14. Протокольні візити посла та встановлення відносин з вищими посадовими особами країни перебування та офіційними представниками інших країн.
15. Права і обов’язки дипломатів щодо країни перебування. Припинення діяльності глави

дипломатичного представництва. Відкличні грамоти, відпускні грамоти.

16.Поняття “дипломатичний корпус”. Дуаєн дипломатичного корпусу, його функції і обов’язки.

17.Поняття “дипломатичне старшинство”. Старшинство між дипломатичними представниками в країні перебування.

18.Визначення і суть дипломатичного імунітету і дипломатичних привілеїв. Міжнародні акти і угоди. Недоторканність дипломата, його майна і приміщення. Імунітет від юрисдикції.

19.Звільнення дипломата від податків країни перебування, зборів та митного огляду. Невтручання дипломатів у внутрішні справи країни перебування, повага до її законів та звичаїв.

20.Дипломатичний паспорт. Дипломатична карточка. Довідник МЗС про дипломатичний корпус країни перебування.

21.Міжнародна ввічливість. Дотримання етикету щодо державних прапора, герба і гімна. Урочистий салют. Протокольна реакція на національні свята, пам’ятні дати та визначні події.

22.Основні джерела зовнішньополітичної інформації. Візити до глави держави і глави уряду, керівництва МЗС. Вивчення законодавчих актів країни перебування. Інформація від працівників іноземних посольств. Зустрічі з політичними і громадськими діячами країни перебування.

23.Систематичний огляд зарубіжної преси. Прийом громадян з особистих питань та ознайомлення з їхніми листами.

24.Протокол дипломатичних контактів. Протокольні, ділові та неофіційні візити. Дипломатична бесіда: її зміст та форми, етикет і такт. Письмове оформлення дипломатичної бесіди.

25.Основні види письмових дипломатичних документів. Заяви і звернення глав держав та урядів, їх виступи на прийомах та в засобах масової інформації.

26.Особисті і вербальні ноти, пам’ятні записки, меморандуми, листи.

27.Внутрішні документи МЗС: записи бесід дипломатів, огляд преси, довідки тематичного характеру, політичні листи посла, звіти посольства. Телеграми посольства в МЗС.

28.Вимоги до складання дипломатичних документів: правильний вибір виду документа, точність адресування, формули ввічливості, чіткість і лаконічність викладу змісту тощо.

29.Мова дипломатичного листування. Основні технічні правила оформлення і розсилання документів.

30.Дипломатична пошта, радіотелеграфний і телефонний зв’язок посольств з МЗС.

31.Прийом як важливий акт дипломатичного протоколу. Головні види дипломатичних прийомів: “а ля фуршет”, “бокал шампанського”, “сніданок”, “чай-кава”, “обід”, “жур-фікс”, “вечеря” та ін.

32.Основні правила підготовки до офіційного прийому і порядок його проведення. Вибір виду прийому. Список запрошених гостей. Розсилання запрошень.

33.Старшинство на офіційному прийомі. Сервіровка столу та обслуговування гостей. Підготовка тостів. Схема проведення і фінансування прийому.

34.Види протокольного етикету в питаннях відповіді на запрошення. Правила поведінки за столом. Уміння правильно вживати їжу і напої. Загальний характер роботи дипломата під час прийому.

35.Місце і роль державних візитів на найвищому рівні. Протокол державних візитів. Візити українських офіційних делегацій до зарубіжних країн. Підготовка візиту.

36.Узгодження складу делегації і програми перебування за кордоном. Документи, які готуються у зв’язку з візитом. Особливості зустрічей керівників на найвищому рівні та урядових делегацій у різних країнах.

37.Протокол перебування іноземних офіційних делегацій в Україні, їх прийом Президентом, у Верховній Раді, в Уряді.

38. Основна мета дипломатичних переговорів. Протокол переговорів на вищому рівні між главами держав і урядів.

39. Порядок підготовки переговорів і укладання договорів. Повноваження на ведення переговорів і підписання угод і договорів. Категорії договірних актів: угода, конвенція, протокол та ін.
40. Стадії укладання договорів. Мова договору. Підписання договору. Парафування договору. Ратифікація договору. Набрання договором чинності. Термін дії договору.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бережков В.М. Страницы дипломатической истории. – М., 1984.
2. Вуд Д., Серре Ж. Дипломатический церемониал протокол. – М., 1974.
3. Громько А.А. Памятное. Тт. 1-2. – М., 1988.
4. Дипломатический словарь. В 4-х тт. Тематический указатель терминов.
5. Зорин В.А. Основы дипломатической службы. – М., 1977.
6. Матвеев В.М. В мире вежливости. – М., 1991.
7. Молочков Ф.Ф. Дипломатический протокол и дипломатическая практика. – М., 1979.
8. Никифоров Д.С., Борунков А.Ф. Дипломатический протокол. Принципы. Нормы. Практика. – М., 1985.
9. Новиков Н.В. Воспоминания дипломата. 1938-1947. – М., 1989.
10. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. Навч. посібник. 2-ге вид. – К., 2006.
11. Сагайдак О.П., Сардачук П.Д. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи. Навч. посібник. 2-ге вид. – К., 2008.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

“Міжнародні конфлікти”

1. Філософські погляди на природу і значення конфліктів у Стародавньому світі.
2. Позиції провідних світових релігій щодо сутності конфліктів.
3. Філософи та вчені доби Ренесансу про роль і місце конфліктів у суспільному житті.
4. Погляди на природу і значення конфліктів мислителів епохи Просвітництва.
5. Соціологія конфлікту наприкінці ХІХ – початку ХХ ст. (Г. Зіммель, М. Вебер).
7. Теорія політичних еліт про витоки конфліктів (В. Парето, Г. Моска).
8. Дослідження з природи та функції конфліктів Ж. Сореля, Ф. Оппенгеймера, А. Бентлі.
9. Марксистські дослідження з природи і функції конфліктів.
10. Погляди радянських вчених на походження та форми прояву соціальних конфліктів.
11. Школа функціоналізму та “public relations” про значення конфлікту для суспільства.
12. Погляди Л. Козера та Р. Дарендорфа на значення конфлікту для суспільства.
13. Цілі, завдання, міждисциплінарні зв'язки конфліктології.
14. Поняття конфлікту.
15. Типологія конфліктів.
16. Об'єктивні фактори виникнення конфліктів.
17. Організаційно-управлінські причини конфліктів.
18. Соціально-психологічні причини конфліктів.
19. Особистісні причини конфліктів.
20. Функції конфлікту.
21. Методи дослідження в конфліктології.
22. Предмет і об'єкт конфлікту.
23. Причина і привід конфлікту: співвідношення понять. Межі конфлікту.
24. Головні суб'єкти конфлікту. Рольова поведінка суб'єктів конфлікту.
25. Класифікація вторинних учасників конфлікту.
26. Динаміка і фази конфлікту.
27. Ескалація та деескалація. Поняття ціни участі конфлікту і ціни виходу з конфлікту.

28. Проблема наукового визначення міжнародного конфлікту.
29. Структура міжнародного конфлікту.
30. Функції конфлікту.
31. Фази міжнародного конфлікту.
32. Модерністські та постмодерністські теорії міжнародного конфлікту.
33. Позитивістські принципи дослідження та пост-позитивістські методологічні альтернативи.
34. Типи й форми сучасних міжнародних конфліктів.
35. Націоналізм і етнічні конфлікти.
36. Етнотериторіальні конфлікти.
37. Транснаціональні конфлікти.
38. Міжнародний тероризм.
39. Управління сучасними міжнародними конфліктами.
40. Особливості міждержавних конфліктів.
41. Технології несилового розв'язання сучасних конфліктів (інформаційно-психологічні технології сучасності).
42. Поняття насильства. Легальні та нелегальні форми насильства.
43. Теорія агресії К. Лоренца.
44. Засоби попередження конфлікту.
45. Юридичні засоби профілактики або врегулювання конфліктів.
46. Ненасильницький опір: особливості використання.
47. Умови і способи розв'язання конфлікту.
48. Форми і критерії завершення конфлікту.
49. Арбітраж і посередництво.
50. Роль консенсусу та компромісу у розв'язанні конфліктних ситуацій.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Анцупов А.Я., Баклановский С.В. Конфликтология в схемах и комментариях. – М., 2009.
2. Анцупов А.Я., Шипилов А.И. Конфликтология. – М., 2007.
3. Асадов А.Н., Потемкин В.К. Конфликтология. – СПб., 2003.
4. Бандурка А.М., Друзь В.Л. Конфликтология. – Харків, 1999.
5. Берлач А.І., Кондрюкова В.В. Конфликтология. – К., 2007.
6. Будіянський М.Ф., Дмитрієва С.І., Дмитрієв А.О. Правова конфліктологія. – Одеса, 2005.
7. Бучин М.А., Волинець О.О., Волощук С.М., Гетьманчук М.П., Дзера М.М.
8. Конфліктологія. Словник: поняття, теорії, терміни. – Львів, 2007.
9. Васильєв Г.Ю., Герасіна Л.М., Осіпова Н.П., Панов М.І., Розенфельд Ю.М.
10. Конфліктологія: Підручник для юридичних спеціальностей. – Харків, 2002.
11. Ващенко І.В., Гиренко С.П. Конфлікти великих соціальних груп. – Харків, 2005.
12. Волков Б.С. Конфликтология. – М., 2007.
13. Ворожейкин И.Е., Кибанов А.Я., Захаров Д.К. Конфликтология. – М., 2002.
14. Воронов І.О. Політична конфліктологія: діалектика соціальних суперечностей і суспільної злагоди. – К., 2005.
15. Дмитриев А.В. Конфликтология. – М., 2003.
16. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління. – К., 2005.
17. Ємельяненко Л.М., Петюх В.М., Торгова Л.В., Гриненко А.М. Конфліктологія. – К., 2005.
18. Замедлина Е.А. Конфликтология. – М., 2005.
19. Кіржнер Л.О., Мартиненко М.В., Мангольд О.В. Конфліктологія. – Харків, 2007.
20. Кіянка І.Б. Політична конфліктологія. – Львів, 2008.
21. Кильмашкина Т.Н. Конфликтология: социальные конфликты. – М., 2004.
22. Примуш М.В. Конфліктологія. – К., 2006.
23. Решетникова К.В. Организационная конфликтология. – М., 2009.
24. Русинка І.І. Конфліктологія. – Тернопіль, 2003.

25. Степанов Е.И. Современная конфликтология. Общие подходы к моделированию, мониторингу и менеджменту социальных конфликтов. – М., 2007.
26. Тихомирова С.Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів. – Суми, 2008.
27. Хасан Б.И., Сергоманов П.А. Психология конфликта и переговоры. – М., 2003.
- Цветков В.Л. Конфликтология. – М., 2004.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ “Міжнародна інформація”

1. Предмет та зміст курсу. Роль інформатики. Основні поняття. Форми представлення та передачі інформації. Властивості інформації. Поняття та структура міжнародної інформації.
2. Особливості підходів міжнародних організацій до розв'язання проблем інформаційного характеру.
3. Еволюція концепції ООН в галузі інформатики, комунікації та інформації. Стратегія ЮНЕСКО по відношенню до світового інформаційного суспільства, компоненти інфраструктури. Крупні Програми: структура бюджету, тематичні та регіональні пріоритети.
4. Електронна доктрина Європейського Союзу.
5. Основні положення класифікації. Ознаки класифікації. Типи класифікацій. Основні схеми і моделі класифікації інформації.
6. Класифікація інформації за суб'єктом та каналом сприйняття, за ступенем поширеності та технологією фіксації.
7. Класифікація інформації за фізичною (матеріальною) складовою, за обставинами поширення.
8. Особливості інформації як об'єкта правового регулювання. Міжнародне інформаційне право як самостійна галузь публічного права.
9. Міжнародні правові акти з питань регулювання міжнародних інформаційних обмінів. Світова практика створення правової бази захисту інформаційних технологій.
10. Конституційне забезпечення міжнародної інформаційної діяльності. Структура законодавства України в галузі інформації. Концепція інформаційної безпеки України.
11. Інформаційний суверенітет і його гарантії. Захист інтелектуальної власності. Обмеження інформаційної діяльності.
12. Загальна класифікація джерел даних, повідомлень, документів. Правила доступу, повнота та режими секретності джерел. Вимоги до джерел інформації.
13. Джерела даних про організації, фірми, корпорації.
14. Основні положення, проблеми та досягнення міжнародної статистики.
15. Визначення комунікації, класифікація комунікації за використанням мовних засобів, ступенем формалізації, носієм інформації, кількістю учасників комунікації, моделями комунікації.
16. Теорія комунікації. Науки, які застосовують традиційний підхід до вивчення комунікацій, загальнотеоретичний, прикладний, філологічний, психологічний і соціологічний. Комунікативні процес, стратегія, дискурси, технології.
17. Елементарні складові комунікативного процесу. Моделі комунікації: Р.Якобсона, Шеннона-Вивера, Лотмана, Ньюкома. Функції комунікації.
18. Поняття інформаційної системи, запиту та критеріїв пошуку. Якість, ефективність та надійність інформаційних систем.
19. Системи і канали отримання міжнародної інформації. Інформаційні агентства і організації, організації інформаційних агентств. Інформаційна служба Білого Дому.

20. Міжнародна інформаційна мережа Internet (модель, протоколи, Internet Explorer, організація пошуку інформації, пошукові засоби, служби). Мультимедіа, гіперсередовище.
21. Геоінформаційні системи та ГІС-технології (моделі, технологічне програмне забезпечення, галузі застосування). Типові класи завдань ГІС. Відомчі ГІС.
22. Інформаційна система ООН.
23. Поняття інформаційної технології. Причини виникнення і розвитку інформаційних технологій. Етапи розвитку інформаційних технологій. Ознаки інформаційного етапу розвитку людства.
24. Інформаційні етапи у процесі управління. Компоненти інформаційних технологій.
25. Поняття ресурсу, інформаційного ресурсу. Державні й міжнародні інформаційний простір та інфраструктура.
26. Причини виникнення проблем безпеки і захисту інформації. Поняття безпеки, об'єкта безпеки, загрози, інформаційної безпеки.
27. Поняття забезпечення інформаційної безпеки. Зручність та безпека. Системи криптографічного захисту інформації.
28. Програмні та технічні системи захисту. Політика захисту інформації. Інформаційна безпека окремого ПК. Захист файлів у MS WORD, MS EXCEL, баз даних у MS ACCESS. Перевірка засобів безпечної роботи у локальній та глобальній мережах. Криптографічна система захисту інформації МЗС України. Комп'ютерна злочинність та інформаційна безпека.
29. Причини виникнення проблеми забезпечення міжнародної інформаційної безпеки. Історія питання. Проблематика та термінологія. Основні об'єкти впливу та типи загроз.
30. Особливості інформаційної зброї. Сценарії інформаційних війн Шляхи забезпечення міжнародної інформаційної безпеки.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Домарев В.В. Безопасность информационных технологий. – К., 2001.
2. Джексон П. Введение в экспертные системы: Учебное пособие: Пер. с англ. – М., 2001.
3. Воробьев Г.Г. Твоя информационная культура. – М., 1988.
4. Городецька О.М. Вступ до INTERNET: Методичні рекомендації з курсу “Міжнародна інформація” для студентів факультету міжнародних відносин. – К., 2000.
5. Городецька О.М. Джерела та технології пошуку інформації: Методичні рекомендації з курсу “Міжнародна інформація” для студентів факультету міжнародних відносин. – К., 2000.
6. Городецька О.М. Методичні рекомендації з курсу “Міжнародна інформація” для студентів факультету міжнародних відносин (матеріали до семінару №1 “Програми міжнародних організацій з питань інформації та комунікації”). – К., 2001.
7. Городецька О.М. Міжнародна інформація: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – К., 2001.
8. Чекотовский Э.В. Графический анализ статистических данных в MS Excel 2000. – М., 2002. – 464 с.
9. Хан Х. Желтые страницы ННТ&Web 2001. Международные ресурсы. – СПб., 2001.
10. Байков В.Ф. Интернет: поиск информации и продвижение сайтов. – СПб., 2000.
11. Коломієць В.Ф. Міжнародні інформаційні системи: Підручник / За ред. Гондюла В.П. – К., 2001.
12. Правове регулювання інформаційної діяльності: Станом на 1 січня 2001 р. – К., 2001.

13. Варфоломеев В.И., Воробьев С.Н. Принятие управленческих решений: Учебное пособие для вузов. – М., 2001.
14. Экономическая информатика: Учебник / Под ред. Конюховского П.В. и Колесова Д.Н. – СПб., 2001.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

“Міжнародні організації”

1. Поняття “міжнародна міждержавна організація” та його сутність.
2. Поняття “міжнародна неурядова організація” та його сутність.
3. Виникнення та етапи розвитку міжнародних організацій.
4. Типізація міжнародних організацій.
5. Види прийняття рішень в міжнародних організаціях.
6. Методи прийняття рішень в міжнародних організаціях.
7. Місце і роль міжнародних організацій в сучасному світі.
8. Створення та завдання Ліги Націй.
9. Зародження і розвиток ідеї створення ООН.
10. ООН: цілі, структура, принципи діяльності.
11. Генеральна Асамблея ООН: функції і повноваження.
12. Рада Безпеки ООН: склад, функції і повноваження.
13. Економічна і Соціальна Рада ООН.
14. Процедура і методи врегулювання міжнародних конфліктів.
15. Еволюція миротворчої діяльності ООН.
16. Проблеми реформування ООН.
17. Статус, правові основи та структура спеціалізованих установ системи ООН.
18. Створення ЮНЕСКО.
19. ЮНЕСКО: діяльність в сфері науки і культури.
20. ЮНЕСКО: структура і цілі.
21. ЮНЕСКО: діяльність в сфері освіти.
22. МОП: цілі і основні напрями діяльності.
23. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО).
24. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ).
25. Створення МВФ його цілі та структура.
26. Світовий Банк: цілі створення, функції, напрями діяльності.
27. Рада Європи: цілі створення та структура.
28. Роль та основні напрями діяльності Ради Європи.
29. Утворення НАТО. Цілі та структура організації.
30. Еволюція НАТО після закінчення “холодної війни”.
31. Проблеми розширення НАТО.
32. Програма “Партнерство заради миру”.
33. Роль НАТО в сучасному світі.
34. Історія та цілі створення ЄС.
35. Інституційна структура ЄС.
36. Діяльність ЄС у сфері спільної зовнішньої політики та політики безпеки.
37. Відносини Україна-ЄС.
38. Історія та мета створення ОБСЄ.
39. Організаційна структура та діяльність ОБСЄ.
40. Історія створення та розвитку ГУАМ.
41. Мета створення та організаційна структура ГУАМ.
42. Історія створення СОТ.
43. Структура СОТ.
44. Процедура вступу країн до СОТ.

45. Історія формування та завдання СНД.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів/ Пер. з фр. – К.: Основи, 1995.
2. Камінський Анатоль. Вступ до міжнародних відносин. – Львів, 1995.
3. Лебедева М.М. Мировая политика. Учебник. – М.: Аспект-пресс, 2004.
4. Международная экономическая интеграция: учебное пособие / Под ред. Н.Н.Ливенцева. – М.: Экономистъ, 2006.
5. Международные отношения. Социологические подходы / Ред. П.А. Цыганков. – М.: Гардарики, 1998.
6. Международные отношения: теории, конфликты, организации: Учебное пособие / Под ред. проф. П.А. Цыганкова. – М.: Альфа-М, 2004.
7. Міжнародні організації: Навчальний посібник/ За ред. Ю.Г.Козака, В.В.Ковалевського. – Київ: ЦУЛ, 2003.
8. Міжнародні організації. Навч. посібн./ За ред. О. С. Кучика. – К.: Знання, 2005.
9. Основи політичної науки. Ч.4. Міжнародна політика. – Львів, 1999.
10. Світова та європейська інтеграція: організаційні засади. Навч. посібник// За ред. Я.Й. Малика, М.З. Мальського. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000.
11. Світова історія ХХ століття. Енциклопедичний словник. – Львів, Літопис, 2008.
12. Світова економіка. – К., 2000.
13. Современные международные отношения. Учебник/ Под ред. Торкунова А.В. – М.: Российская политическая энциклопедия, 1999.
14. Теория международных отношений: Хрестоматия/ Сост. науч. ред. и коммент. П.А. Цыганкова. – М.:Гардарики, 2003.
15. Тускоз Ж.. Міжнародне право. – К., 1998.
16. Цыганков П.А. Международные отношения. – М., 1996.
- 17.Цыганкова Т.М., Гордеева Т.Ф. Міжнародні організації. – К., 2001.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

“Теорія міжнародних відносин”

1. Політична наука та теорія міжнародних відносин: проблеми розмежування предметного поля.
2. Місце теорії міжнародних відносин в системі наук про міжнародні відносини.
3. Предмет теорії міжнародних відносин.
4. Теорія міжнародних відносин у системі суспільних наук.
5. Структура теорії міжнародних відносин.
6. Парадигмальність та плюралізм теорії міжнародних відносин.
7. Значення прикладних емпіричних досліджень у становленні теорії міжнародних відносин як самостійної дисципліни.
8. Методи та техніки дослідження в теорії міжнародних відносин.
9. Х.Булл про два підходи до теорії міжнародних відносин.
- 10.Етико-нормативного підхід в розвитку теорії міжнародних відносин.
- 11.Проблема рівнів аналізу в теорії міжнародних відносин (К. Волтц, Дж. Розенау, Д. Зінгер).
- 12.Системний підхід в теорії міжнародних відносин.
- 13.Поняття та особливості міжнародних відносин.
- 14.Системність та глобальність міжнародних відносин.
- 15.Поняття суб'єктності в міжнародних відносинах. Типологія суб'єктів міжнародних відносин.

- 16.Збільшення кількості та різноманітності учасників міжнародних відносин як закономірність розвитку міжнародних відносин, принципи їх взаємодії.
- 17.Інтерес в міжнародних відносинах: сутність, типологія, ієрархія.
- 18.Сила та вплив як сутнісна характеристика міжнародних відносин. Елементи сили
- 19.Г. Моргентау, Р. Арон про силу та могутність.
- 20.Теорія “м’якої” сили Дж. Ная.
- 21.Теоретичні інтерпретації сили в міжнародних відносинах.
- 22.Сила та могутність в епоху глобалізації.
- 23.Функції сили в міжнародних відносинах. Баланс сили.
- 24.Глобалізація як закономірність розвитку міжнародних відносин
- 25.Суть, джерела, передумови глобалізації.
- 26.Вплив геополітики на формування теорії міжнародних відносин.
- 27.Філософсько-теоретичні джерела політичного реалізму в міжнародних відносинах.
- 28.Філософсько-теоретичні джерела ідеалізму в теорії міжнародних відносин.
- 29.Теоретичні джерела ідеалізму в працях Г. Гроція та І. Канта.
- 30.Принципи ідеалізму в теорії міжнародних відносин. Ідеалізм в політичній практиці.
- 31.Неолібералізм та його відмінність від класичного ідеалізму.
- 32.Принципи реалізму в теорії міжнародних відносин.
- 33.Шість принципів політичного реалізму Г. Моргентау.
- 34.Розвиток реалістського підходу в міжнародних відносинах в праці Р.Арона “Війна та мир між націями”.
- 35.Основні принципи та течії неореалізму.
- 36.Розвиток теорії неореалізму в працях К.Волтца.
- 37.Принципи неолібералізму та їхній розвиток в теоріях транснаціоналізму та взаємозалежності.
- 38.Порівняльний аналіз реалізму та ідеалізму в міжнародних відносинах.
- 39.Порівняльний аналіз неолібералізму та неомарксизму в міжнародних відносинах.
- 40.Порівняльна характеристика реалізму та неореалізму в міжнародних відносинах.
- 41.Порівняльний аналіз неолібералізму та неореалізму.
- 42.Марксизм про міжнародні відносини.
43. Неомарксизм в міжнародних відносинах: течії та принципи.
- 44.Теорія світо-систем Ф.Броделя та І. Валлерстайна.
- 45.Конструктивізм в теорії міжнародних відносин (А.Вендт).
- 46.Постпозитивістський поворот в теорії міжнародних відносин
- 47.Постмодерністські течії в теорії міжнародних відносин.
- 48.“Великі дебати”, їх зміст та вплив на розвиток теорії міжнародних відносин.
- 49.Державоцентристський підхід в теорії міжнародних відносин, його історичні підстави та обмеженість в кінці ХХ ст.
- 50.Класифікація теорій міжнародних відносин.
- 51.Особливості та ознаки міжнародних систем.
- 52.Структурний аспект міжнародних систем.
- 53.Формування та еволюція міжнародних систем.
- 54.Типологія міжнародних систем.
- 55.Типологія міжнародних систем М.Каплана.
- 56.Історичні типи міжнародних систем. Вестфальська модель міжнародної системи.
- 57.Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин.
- 58.Міжнародна система “європейського концерту”.
- 59.Вестфальська та поствестфальська моделі міжнародних систем.
- 60.Баланс сил як вияв динамічної рівноваги в міжнародній системі.
- 61.Основні принципи міжнародного права та їх взаємозв’язок з структурою міжнародної системи.
- 62.Місце міжнародного права та моралі в міжнародних системах.

63. Поняття та структура національного інтересу. Національний інтерес – спрямування зовнішньої політики
64. Ознаки міжнародно-політичної суб'єктності держави.
65. Сутність зовнішньої політики.
66. Зовнішня політика як процес прийняття зовнішньополітичного рішення. Основні теоретичні підходи до вироблення зовнішньополітичного рішення.
67. Зовнішня політика: особливості, засоби та форми.
68. Засоби зовнішньої політики держав. Дипломатія і війна як основні засоби реалізації зовнішньої політики.
69. Внутрішня та зовнішня політика держави. Теорії співвідношення внутрішньої та зовнішньої політик.
70. Системний підхід до проблеми взаємозв'язку внутрішньої, зовнішньої та міжнародної політики.
71. Пенетративність міжнародних систем.
72. Вплив глобалізації на державу та її суверенітет.
73. Вплив міжнародного середовища на внутрішню політику.
74. Типологія недержавних суб'єктів міжнародної політики, їх вплив на міжнародну систему.
75. Міжнародні організації: сутність, ознаки, типологія.
76. Неурядові міжнародні організації та особливості їх впливу на міжнародну політику.
77. Функції міжнародних організацій.
78. Наднаціональність в діяльності міжнародних організацій.
79. Транснаціональні корпорації та їх вплив на міжнародні відносини.
80. Індивід в міжнародних відносинах. Відображення впливу індивіда в теоріях міжнародних відносин.
81. Поняття та види міжнародних процесів.
82. Переговори в міжнародних процесах.
83. Сутність та причини міжнародних конфліктів.
84. Стадії протікання та способи врегулювання конфліктів.
85. Типологія міжнародних конфліктів.
86. Особливості міжнародних конфліктів в умовах трансформації біполярної міжнародної системи.
87. Поняття та форми міжнародного співробітництва.
88. Інтеграційні процеси в міжнародних відносинах.
89. Особливості та типи міжнародної інтеграції.
90. Теорії міжнародної інтеграції.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин. – Львів, 2002, 2004.
2. Луцишин П.В., Луцишин Н.П. Теорія міжнародних відносин. – Луцьк, 2003.
3. Шепелев М.А. Теорія міжнародних відносин: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Вища школа, 2004.
4. Основи політичної науки. Курс лекцій за ред Б. Кухти. Ч.4. Міжнародна політика. – Львів, 1999.
5. Мадіссон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин. – К., 1997.
6. Цыганков П.А. Международные отношения. – М., 1996.
7. Цыганков П.А. Теория международных отношений. Уч. пособие. – М., 2003.
8. Теория международных отношений: Хрестоматия / Сост. и научн. ред. П.А.Цыганков. – М., 2003.
9. Теория международных отношений на рубеже столетий / Под ред. К. Буса и С. Смига: Пер. с англ. – М., 2002.
10. Мировая политика и международные отношения в 1990-е годы: взгляды американских и французских исследователей. Под ред. М.М. Лебедевой и П.А.

- Цыганкова. – М., 2001.
11. Современные международные отношения. Учебник. Под ред. А.В.Торкунова.- М., 1999.
  12. Лебедева М.М. Мировая политика.- М., 2003.
  13. Международные отношения: социологические подходы. – М., 1998.
  14. Мировая политика и международные отношения/ Под ред. С.А. Ланцова, В.А.Ачкасова.- СПб: Питер, 2005.
  15. Мораль в политике. Хрестоматия. – М.: Изд-во Московского ун-та, 2004.
  16. Дюрозель Жан-Батист. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. Пер. з фр. – К., 1995.
  17. Системная история международных отношений /Под ред. А.Д. Богатурова. В 2-х томах. – М.: Культурная революция, 2006.
  18. Theories of International Relations/ edited by Scott Burchill, Richard Devetak, Andrew Linklater, Matthew Paterson, Christian Reus-Smit, and Jacqui True. Third edition. – New York: Palgrave, 2005.
  19. Pietras Z. Jacek. Pódstawy teorii stosunków międzynarodowych. – Lublin, 1986. Współczesne stosunki międzynarodowe. Pod red. Teresy Łoś-Nowak. – Wrocław, 1997.
  20. Арон Реймон. Мир і війна між націями: Пер. з фр. – К., 2000.
  21. Асснер П'єр. Парадокси розвитку світового співтовариства//Демони миру та боги війни. Соціальні конфлікти посткомуністичної доби. – К., 1997.
  22. Баталов Э. Антропология международных отношений// Международные процессы. – 2005 –Т. 3. – № 2(8).
  23. Бауман Зигмунт. Глобализация. Последствия для человека и общества/Пер. с англ. – М., 2004.
  24. Бек У. Политическая динамика в глобальном обществе риска// МЭМО. – 2002, – № 5.
  25. Бжезинський З. Велика шахівниця. – К., 1999.
  26. Булл Хедли. Теория международных отношений: пример классического похода// Теория международных отношений: Хрестоматия/ Сост, научн.ред. и коммент. П.А.Цыганкова. – М.: Гардарики, 2003.
  27. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире: Пер. с англ. – СПб., 2001.
  28. Валлерстайн И. После либерализма: Пер. с англ. / Под ред. Б. Ю. Кагарлицкого. – М.: Едиториал УРСС, 2003.

ОСНОВНИ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «Основи та сучасні тенденції світової політики»

1. Визначення поняття світова політика, міжнародна політика, зовнішня політика, політика зарубіжних країн, світовий політичний процес.
2. Концептуальні основи аналізу світової політики і міжнародно-політичної практики.
3. Концептуальні моделі формування зовнішньої політики, взаємовплив внутрішньо-політичних рішень і світової політики.
4. Поняття міжнародної системи.
5. Світова політика як система відносин між державами та групами держав.
6. Основні характеристики Вестфальської міжнародної системи.
7. Основні характеристики Віденської міжнародної системи.
8. Основні характеристики Версальсько-Вашингтонської міжнародної системи.
9. Основні характеристики Ялтинсько-Потсдамської міжнародної системи.
10. Особливості сучасної міжнародної системи.

11. Науково-політична думка Росії і країн заходу по проблемі війни і миру.
12. Взаємозв'язок світової війни і світової політики в ядерну епоху в умовах біполярний світу (Г.Киссинджер, Р.Арон) і в постбіполярну епоху (Д.Давід).
13. Локальні і регіональні війни в сучасному світі, їх політичне значення і роль в світовій політиці.
14. Міжнародний тероризм і поширення нелегітимних форм застосування насильства в світовій політиці.
15. Національна безпека як частина основного, постійного національного інтересу держави.
16. Поняття і структура безпеки.
17. Еволюція співвідношення елементів безпеки: зростання ролі і значення невійськових чинників.
18. Співвідношення національної, міжнародної і глобальної безпеки.
19. Поняття міжнародної стабільності.
20. Співвідношення безпеки і стабільності.
21. Шляхи стабілізації світової політики.
22. Світова політика як сфера прояву глобальних проблем.
23. Поняття «глобальні проблеми», їх систематизація і класифікація.
24. Криза колоніалізму та її чинники.
25. Перша хвиля деколонізації.
26. Друга й третя хвилі деколонізації. Становлення ідеології та практики Руху неприєднання.
27. Еволюція Руху неприєднання в 60-70-ті рр. Створення осі Північ – Південь.
28. Проблема нового міжнародного економічного порядку.
29. Еволюція Руху неприєднання у 80-90-ті рр. ХХ – на початку ХХІ ст. Фактичне завершення процесу деколонізації та його наслідки.
30. Природа і основа тенденцій світової політики, їх специфіка і відмінність від тенденцій руху системи, еволюції міжнародних відносин.
31. Інтеграційні процеси в сучасному світі і їх вплив на світовий політичний процес.
32. Політична інтеграція.
33. Глобальний, регіональні і локальні (субрегіональні) рівні політичної інтеграції.
34. Етапи(фази) інтеграції: від зв'язків взаємозалежності – до єдиної політичної спільноти.
35. Суть і головна тенденція політичної інтеграції.
36. Політична дезінтеграція та її наслідки для світової політики.
37. Демократизація і гуманізація міжнародного життя: суть, характер, основні політичні параметри, протиріччя і парадокси.
38. Поняття «релігійний фактор».
39. Взаємозв'язок світової політики і світових релігій.
40. Глобальні релігійні системи. Геополітика світових релігій.
41. Регіональні територіальні релігійні системи.
42. Релігійний фактор в міжнародних відносинах.
43. Особливості ісламського фактору в світовій політиці.
44. Україна як суб'єкт і об'єкт світової політики.
45. Традиції зовнішньої політики України – геополітична, цивілізаційна, соціокультурна.
46. Роль і місце України в новому геополітичному просторі.
47. Сценарії і стратегії міжнародно-політичної діяльності України на сучасному етапі: Україна і Росія; Україна і країни СНД; Україна і Європа; Україна і Азія.
48. Місце і роль великих держав в зовнішній політиці України.
49. Значення аналізу та прогнозування в дослідженні і вивченні світової політики.

50. Традиційні та нетрадиційні спроби раціоналізації процесу розробки, коректування та реалізації зовнішньополітичних рішень (Г.Моргентау, З.Бжезинський, К.Уолц).
51. Концептуальні моделі формування зовнішньої політики.
52. Методологія і способи прогнозування світової політики.
53. Традиційні підходи, модернізм, постмодернізм: переваги і обмеження, вигода і небезпеки.
54. Аналіз найбільш відомих теоретичних прогнозів в зіставленні з реальною міжнародно-політичною практикою (П.Кеннеді, Ф.Фукуяма, З.Хантінгтон).
55. Есхатологія кінця світу, переділи світу і досвід прогнозу майбутнього світового порядку (Дж.Стоссінджер).

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. – К.: Фада. ЛТД, 2001.
2. Лебедева М.М. Мировая политика М., 2003.
3. Мадіссон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин: Навч. посібн. – К.: Либідь, 1997.
4. Бжезинский Збигнев. Великая шахматная доска. Господство Америки и его геостратегические императивы. – М.: МО, 1999.
5. Бжезинский Збигнев. Вне контроля. Глобальный беспорядок накануне XXI века // США: эпи. 1994. – № 4.
6. Бурдые П. Социология политики. –М., 1993.
7. Введение в социологию международных отношений. – М.: МО, 1992.
8. Гаджиев К.С. Геополитика. – М.: МО, 1997. – 384 с.
9. Гаджиев К.С. Политическая наука. – М.: МО, 1996.
10. Гаджиев К.С. Политическая философия. – М.: Экономика, 1999.
11. Геополітичне майбутнє України: Міжнар. наук.-практ. конф. – К.: Дипломатична академія України при МЗС України, 1998.
12. Дольникова Р.Н. Методология и методика прогнозирования внешней политики несоциалистических государств. Опыт системной организации понятий. – М., 1986.
13. Дугин А. Основы геополитики. Геополитическое будущее России. – М.: Арктогея, 1997.
14. Емельянов Ю. Рождение и гибель цивилизаций. – М.: Вече, 2000.12. 15. Косолапов Н.А. Международная безопасность и глобальный политический процесс // МЭ и МО. – 1992. – № 12.
15. Кальвокоросси П. Мировая политика после 1945 года: В 2 кн. – М.: МО, 2000.
16. Коппель О.А. Перська Затока: Проблема безпеки в 80-90-ті рр. К.: Школяр, 1998.
17. Карасев В.И. Феномен политического лидерства. – М.; Воронеж.: НПО МОДЭК, 2000.
18. Лазоренко О.В., Лазоренко О.О. Теорія політології. – К.: Вища шк., 1996.
19. Лафонтен О. Общество будущего. Политика реформ в изменившемся мире. – М., 1990.
20. Лейбин В.М. Зарубежная глобалистика: проблемы и противоречия. – М., 1988.
21. Макиавелли Н. Государь. – М., 1990.
22. Международные отношения: социологические подходы / Рук. авт. колл. П.А.Цыганков. – М: Гардарика, 1998.
23. Михайлов Т.А. Эволюция геополитических идей – М.: Весь Мир, 1999.
24. Міжнародна система, безпека і глобальний розвиток: Конспект лекцій з курсу "Порівняльна політологія" / С.О. Шергін. – К., 1996.
25. Моисеев Н. Человек и ноосфера. – М., 1990.
26. Мурадян А.А. Буржуазные теории международной политики. – М., 1988.
27. Мурадян А.А. Самая благородная наука (Об основных понятиях международной политической теории. – М., 1990.
28. Нэсбитт Д. Эбурдин П. Что нас ждет в 90-е годы. Мегатенденции. Год 2000: десять новых

- направлений на 90-е годы: Пер. с англ. – М., 1992.
29. Один мир для всех: Выдающиеся деятели современности о будущем человечества. – М., 1990.
30. Павленко Ю. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства. – К.: Либідь, 1999.
31. Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій. – К.: АртЕк, 1999.
32. Поздняков Э.А. Системный подход и международные отношения. – М., 1976.
33. Панарин А.С. Глобальное политическое прогнозирование в условиях стратегической нестабильности. – М.: Эдиториал УРСС, 1999.
34. Панарин А.С. Философия политики. – М.: Новая шк., 1996.
35. Поздняков Э.А. Политика и нравственность. – М.: Прогресс – Культура, 1995.
36. Политология: Учебн. для вузов / Под ред. М.А.Василика. – М.: Юристъ, 1999.
37. Политология: хрестоматія / М.А.Василик, доц. М.С.Вершинин – М.: Гардарики, 1999.
38. Рассел Б. История западной философии. – М., 1993. – Ч. 1-2.
39. Римский клуб. История создания, избранные доклады и выступления, официальные материалы / Под ред. Д.И.Гвишиани, – М., 1997.
40. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. – К.: Тандем, 1996.
41. Савельева И.М. Альтернативный мир и идеалы. – М., 1990.
42. Система, структура и процесс развития современных международных отношений / Отв. ред. В.И.Гантман. – М.: Наука, 1984.
43. Современные буржуазные теории международных отношений / Отв. ред. И.И.Гантман. – М., 1976.
44. Современные международные отношения: Учебник / Под ред. А.В.Торкунова. – М.: РПЭ, 2000. – 584 с.
45. Ткаченко В.М. Україна на межі цивілізацій. – К., 1995.
46. Тойнби Э. Цивилизации перед судом истории. – М., 1996.
47. Тойнбі А.Дж. Дослідження історії: У 2 т. – К.: Основи, 1995.
48. Уоллестайн И. Общественное развитие или развитие мировой системы? // Вопр. социологии. – 1992. – №1.
49. Уткин А.И. Американская футурология международных отношений в XX веке. – М., 1990.
50. Уткин А.И. Россия и Запад: история цивилизаций. – М.: Гардарики, 2000.
51. Уткин А.И. Мировой порядок XXI века. Москва, “Алгоритм”, 2002.
52. Фукуяма Ф. Конец истории? // Философия истории. Антология. – М., 1995.
53. Хрусталева М.А. Системное моделирование международных отношений. – М., 1988.
54. Цыганков П.А. Теория международных отношений. – М.: Гардарики, 2002.

ОСНОВНИ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ **«Зовнішня політика країн Північної Америки»**

1. Відносини США з Китаєм. Проблема партнерства та взаємна конкуренція.
2. Відносини США з Європейським Союзом.
3. Місце та роль США в системі європейської безпеки.
4. Проблема тероризму в зовнішній політиці США.
5. Регіон Близького Сходу в Оборонній та зовнішньополітичній стратегіях США в час резидентури Б.Обами та Д. Трампа.
6. Азійсько-тихоокеанський регіон в зовнішньополітичній стратегії Б.Обами. Концептуальні засади відносин та інтеграційні ініціативи.
7. Взаємовідносини США та Індії за президентства Б. Обами.
8. Основні дискусії щодо місця США по завершенню II Світової війни.
9. Основні відгалуження в концептуальних підходах щодо ЗП США в рамках партій.

10. Ставлення США до процесів на Близькому Сході та в Північній Африці в рамках «Арабська весна».
11. Зовнішня політика Д.Трампа. Роль Азійсько-Тихоокеанського регіону, Близького Сходу та ЄС в зовнішньополітичній стратегії США.
12. Форми і методи американської дипломатії
13. Форми і методи канадської дипломатії.
14. США-Мексика: двосторонні відносини
15. Система органів зовнішніх зносин США
16. Зовнішня політика Д. Трампа: продовження політики минулих адміністрацій чи революційні зміни
17. Проблема європейських безпекових ініціатив в американо-європейських відносинах.
18. Китай у зовнішній політиці Д. Трампа.
19. «м'яка сила» у зовнішній політиці США по 2000 році.
20. Повноваження Президента США у зовнішньополітичній діяльності.
21. Зовнішня політика Мексики по 2010 році.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Данилов, С.Ю. Политико-государственный механизм современной Канады. Сравнительноисторическое исследование [Текст] / С.Ю. Данилов, В.Е. Шило. – М.: Наука, 1991.
2. Дудко І.Д. Національні інтереси США у постбіполярному світі [Текст] / І.Д. Дудко. – К., 2003.
3. Мелкумов А.А. Канадский федерализм: теория и практика [Текст] / А.А. Мелкумов. – М.: Экономика, 1998.
4. Най Д.С. М'яка сила: спосіб досягнення успіху у світовій політиці [Текст] / Д.С. Най. – С.: Державні справи, 2004.
5. Погорська І.І. США: місія здійснима? Праксеологія творення глобального світу [Текст] / І.І. Погорська. – Київ: Грамота, 2009.
6. Уткин А.И. Американская стратегия для XXI века [Текст] / А.И. Уткин. - М.: Логос, 2000.
7. Бжезинский З. Выбор: Мировое господство или глобальное лидерство [Текст] / З.Бжезинский. - М.: Международные отношения. 2004.
8. Бжезинский З. Великая шахматная доска: Американское превосходство и его геостратегические императивы [Текст] / З. Бжезинский. – М.: Международные отношения, 2010.
9. Бжезинский З. Стратегический взгляд: Америка и глобальный кризис [Текст] / З.Бжезинский. – М.: Астрель, 2012.
10. Войтоловский Ф.Г. Единство и разобщенность Запада. Идеологическое отражение в сознании элит США и Западной Европы трансформаций политического миропорядка 1940-е – 2000-е гг. / Ф. Войтоловский. – М.: Крафт+, 2007.
11. Войтоловский Ф.Г. Идеология «глобального управления»: от утопий к практике [Текст] / Ф.Г.Войтоловский // Международная жизнь. – 2011. – № 9. – С.69 – 94.
12. Гарусова Л.М. Зовнішня політика США: тенденції та напрямки [Текст] / Л.М. Гарусова. – М.: Юрайт, 2011.
13. Гончар Б.М. Концепція американського світового лідерства у зовнішній політиці Б. Обама [Текст] / Б.М. Гончар, Ю.М. Гончар // США і світ: XXI століття. Колективна монографія пам'яті Є. Камінського. – К.: «Центр вільної преси», 2012.
14. Городня Н. Еволюція політики США в Південно-Східній Азії в постбіполярний період [Текст] / Н. Городня // Проблеми міжнародних відносин. – 2011. – №2. – С.89 –105.
15. Захаров П.В. Экономическая политика США (2009 – 2013 годы): кризис, реформы и экономический рост [Текст] / П. В. Захаров. – М.: РИСИ, 2014.
16. Иванов Н.А. Сланцевая Америка: энергетическая политика США и освоение

- нетрадиционных нефтегазовых ресурсов [Текст] / Н.А. Иванов. – М.: Магистр, 2014.
17. Канада: взгляд из России. Экономика, политика, культура [Текст] / Отв. ред. В.И. Соколов. – М.: Анкил, 2002.
18. Канада-2000. Очерки канадской современности. [Текст] / Отв. ред. Соколов В.И. – М.: ИСКРАН, 2001.
19. Киссинджер Г. Шанс для нового миропорядка [Электронный ресурс] / Г. Киссинджер. – Режим доступа: <http://www.inosmi.ru/translation/246616.html>.
20. Косач Г.Г. Арабский мир и Соединенные Штаты: любовь, которая далека от того, чтобы быть слепой // Институт Ближнего Востока. – Режим доступа: www.i-r-p.ru/page/stream-exchange/index23860.html.
21. Кулик В. Україна як неперіоритетний партнер Барака Обама [Текст] / В. Кулик // Український журнал. – № 3. – 2009. – С. 7 – 8.
22. Лакішик Д.М. Нова адміністрація США: проблеми і завдання [Текст] / Д.М. Лакішик // Проблеми міжнародних відносин. – 2010. – Вип. 1. – С. 187 – 204.
23. Лакішик Д.М. Нова стратегія національної безпеки [Текст] / Д.М. Лакішик // Політологічний вісник. – 2001. – Вип. 51. – С. 313 – 322.
24. Лещенко Л. А. Поліцентризм та мультикультуралізм як визначальні риси азіатської версії глобалізації [Текст] / Л. А. Лещенко // Дослідження світової політики. – Вип.1 (54). – К., 2011. – С.222–242.
25. Матвеева О. Політика глобального лідерства США за президенства Барака Обама [Електронний ресурс] / О. Матвеева. – Режим доступа: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertnadumka/view/article/politika-globalnogo-liderstva-ssha-za-prezidentstva-ba/>
26. Погорська І.І. Глобальна потужність США: потенціал трансформації влади в практичну дію [Текст] / І.І. Погорська // Політологічний вісник. – 2010. – Вип. 47. – С. 322-331
27. Погорська І.І. Зовнішня політика адміністрації Б.Обама в контексті американського глобального лідерства. / Погорська І.І., Лакішик Д.М. // Проблеми міжнародних відносин: [зб. наук. праць]. – К.: КиМУ, 2011. – Вип. 2. – С. 179 – 192.
28. Погорська І.І. Стратегічний старт нової американської адміністрації [Текст] / І.І. Погорська, Д.М. Лакішик // Зовнішні справи. – 2009. – № 4. – С. 13 – 16.
29. Подцероб А.Б. Барак Обама и политика США на Ближнем Востоке [Электронный ресурс] / А.Б. Подцероб // Институт ближнего Востока. – Режим доступа: www.iimes.ru/rus/stat/2009/28-06-09a.htm.
30. Ржевська Н.Ф. Нові вимоги до зовнішньополітичної стратегії Барака Обама: точки зору експертів [Текст] / Н.Ржевська // Нова парадигма. – Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; творче об'єднання «Нова парадигма». – Вип. 115. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 142 – 150.
31. Сивак О. Новітні українсько-американські відносини [Текст] / О.Сивак, П. Черник // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – Вип. 22. – 2010. – С. 87 – 93.
32. Согрин В.В. Политическая история США 17 – 20 век [Текст] / В.В. Согрин. – М.: Наука, 2001.
33. Социально-экономическая эффективность: опыт США. Система саморазвития. [Текст] / Отв. ред. В.И. Марцинкевич. – М.: Наука, 2000.
34. Суліма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика [Текст]: Підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. – К.: Вища школа, 2010.
35. Філімонов Г. «М'яка сила» культурної дипломатії США [Текст] / Г. Філімонов. – М.: Російський університет дружби народів, 2010.
36. Шевчук О.В. Зовнішньополітичні пріоритети адміністрації Б.Обама [Текст] / О.Шевчук // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Політологія, 2013. т. – Т. 212, Вип. 200. – С.9 –13.
37. Шергін С.О. Тихоокеанська стратегія Вашингтона: від Клінтона до Обама [Текст] / С.О. Шергін // Дослідження світової політики. – 2011. – Вип. 4 (57). –С. 28 – 36.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.